

Sygn. akt II Ca 805/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Witold Uchroński (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej L. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. A.

przeciwko H. K.

o alimenty

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 30 października 2015 roku, sygn. akt III RC 345/15

1. oddała apelację a z zażalenia w niej zawartego zmienia zaskarżony wyrok w punkcie trzecim sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz M. A. kwotę 160 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu podwyższa do kwoty 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych oddalając zażalenie w pozostałej części;

2. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami za instancję odwoławczą.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR Witold Uchroński

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt Ca 805/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od pozwanego H. K. na rzecz małoletniej powódki L. K., urodzonej (...) w P., alimenty w kwocie po 750 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 29 czerwca 2015 roku, płatne z góry w terminie do 15-go każdego miesiąca, do rąk ustawowej przedstawicielki - M. A., z ustawowymi

odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat. W pozostałej części oddalił powództwo, jako niezasadne (punkt 2).

W punkcie trzecim na podstawie art. 98§1 kpc zasądził od pozwanego H. K. na rzecz M. A. kwotę 160 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w punkcie czwartym nakazał pobrać od pozwanego H. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 450 złotych tytułem nieuiszczonego wpisu sądowego oraz 6 złotych za klauzulę wykonalności.

W punkcie piątym na podstawie art. 333 § 1 pkt kpc nadał wyrokowi w punkcie pierwszym sentencji rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletnia L. K. urodziła się (...) w P., ma 2 lata. Jest dzieckiem zdrowym nie wymagającym specjalistycznego leczenia. W miesiącu lipcu 2015 roku wyjechała wraz z matką nad morze na okres 14 dni. Powódka zapłaciła za kwaterę 980 złotych na 2 osoby a za paliwo 400 złotych. Matka małoletniej M. A. jest nauczycielem zatrudnionym w Gimnazjum (...) w P., z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2.523,93 złotych netto. Wraz z małoletnią powódka zamieszkuje w mieszkaniu stanowiącym jej własność. Ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania w wysokości około 770,00 złotych plus opłaty za telefon. Posiada samochód marki R. (...), którym dojeżdża do pracy, jak również dowozi małoletnią do babci wydając miesięcznie na paliwo około 200 złotych, na przeglądy 162 złotych rocznie a z ubezpieczeniem i naprawami 300 złotych. Spłaca kredyt bankowy mieszkaniowy zaciągnięty we frankach szwajcarskich w wysokości 36.000 złotych z miesięczną ratą w wysokości 600 złotych, 2 pożyczki zaciągnięte w zakładzie pracy w kwocie ogółem 450 złotych miesięcznie oraz kredyt zaciągnięty na zakup pralki i kuchni gazowej w kwocie 243 złotych.

Pozwany H. K. ma wykształcenie wyższe ekonomiczne. Jest zatrudniony w (...) Biurze (...) (...)w P. na czas nieokreślony na stanowisku z-cy kierownika biura Powiatowego z miesięcznym wynagrodzeniem netto 4924,83 złotych. Pozwany zamieszkuje sam w domu jednorodzinnym, który w 2005 roku otrzymał darowizną od swojej matki K. K.. Ponosi koszty jego utrzymania w granicach 750 złotych miesięcznie nie wliczając w to remontów czy bieżących napraw. Ponosi również koszty paliwa i utrzymania samochodu w granicach 350 - 400 złotych miesięcznie. Ponadto spłaca kredyt gotówkowy zaciągnięty na kwotę 5841,86 złotych z miesięczną ratą 264,18 złotych, kredyt zaciągnięty na zakup laptopa w kwocie 599 złotych, na zakup telewizora w kwocie 999 złotych. Nie posiada żadnych oszczędności. Samochód osobowy marki J. z 1994 roku wymagał ciągłych remontów, napraw i konserwacji wobec czego pozwany podjął decyzję o jego sprzedaży. Pozwany oprócz małoletniej L. posiada jeszcze na utrzymaniu córkę N. lat 7 ze związku małżeńskiego, który został rozwiązany przez rozwód. Pozwany płaci na jej rzecz alimenty w wysokości 900 złotych miesięcznie. Oprócz alimentów pozwany wydatkuje na nią drobne kwoty związane z wyjściem do kina czy figloraju.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowił art.133§k.r.o., w zw. z art. 135§ 1 i §2 k.r.o., które to przepisy stanowią, że rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało częściowo na uwzględnienie.

Uwzględniając powództwo w wysokości po 750,00 złotych miesięcznie, Sąd miał na uwadze fakt, iż wkład pozwanego ogranicza się jedynie do świadczenia finansowego a zatem powinien być wyższy. Sąd Rejonowy ustalił możliwości zarobkowe pozwanego w uwzględnieniu okoliczności wieku na poziomie wyższym niż de facto deklarowane i uzyskiwane a potrzeby małoletniej powódki w uwzględnieniu standardu życiowego obojga rodziców, ich wieku oraz ich zobowiązań finansowych. Zakres świadczeń alimentacyjnych - jak stanowi przepis art.135 §1 k.r.o.,- zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych możliwości zobowiązanego, przy czym wszyscy członkowie tej samej rodziny mają prawo do równej stopy życiowej. Oznacza to, że jeśli możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego utrzymują się na średnim miesięcznym poziomie netto 4924,83 złotych, przy wydatkach związanych z utrzymaniem dwójki dzieci, z kosztami dojazdu do pracy, kosztami utrzymania

mieszkania, utrzymaniem własnym, to duże potrzeby uprawnionej powódki, będącej w fazie rozwoju nawet obiektywnie uzasadnione, nie mają szans na jeszcze większe zaspokojenie, a jedynie na poziomie standardu życiowego zobowiązanego do alimentacji. Sąd Rejonowy nie mógł ustalić żądanych alimentów na poziomie wyższym, zgodnie z żądaniem pozwu, z uwagi na wyżej wspomniane ograniczone możliwości zarobkowe pozwanego. W przedmiotowej sprawie brak było dowodów na to, by sytuacja materialna pozwanego była na poziomie skutkującym ustaleniem alimentów zgodnie z żądaniem pozwu w wysokości 1000 złotych miesięcznie.

Apelację od powyższego wyroku w części oddalającej powództwo o zasądzenie alimentów ponad kwotę 750 zł miesięcznie, w części oddalającej zasądzenie alimentów od dnia 1 czerwca 2015 r. oraz określającej terminy płatności od dnia 15-go każdego miesiąca zamiast 10-go każdego miesiąca oraz oddalającej wnioski o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego ponad kwotę 160 zł złożyła powódka.

Wyrokowi temu zarzuciła naruszenie:

I. prawa procesowego tj.:

- 1) art. 233 § 1 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na niewłaściwym ustaleniu możliwości zarobkowych pozwanego, niedokonanie ustaleń dotyczących wysokości usprawiedliwionych potrzeb małoletniej,
- 2) art. 227 kpc poprzez nieprzeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez stronę powodową,
- 3) art. 328 § 2 kpc poprzez nienależyte uzasadnienie faktyczne i prawnego zaskarżonego wyroku,
- 4) art. 100 kpc w związku z art. 99 kpc, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez niewłaściwe orzeczenie o kosztach procesu i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki jedynie kwoty 160 zł tytułem zwrotu kosztów procesu

II. prawa materialnego tj.:

1. Art. 135 § 1 krio w zw. z art. 138 krio poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie na skutek przyjęcia, że obciążenie pozwanego alimentami w kwocie po 750 zł jest adekwatne do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, co doprowadziło do obciążenia matki dziecka obowiązkiem alimentacyjnym w większym zakresie aniżeli pozwanego,
2. Art. 135 § 2 krio poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie na skutek nieprzyjęcia, że przedstawicielka ustawowa dziecka swym osobistym staraniem o utrzymanie i o wychowanie małoletniej wypełnia w całości lub większej części świadczenia alimentacyjne względem dziecka,
3. Art. 133 § 1 krio poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie na skutek oddalenia żądania zapłaty alimentów poczynszy od dnia 1 czerwca 2015 r. oraz ustalenia terminu płatności alimentów na 15-go każdego miesiąca zamiast 10-go każdego miesiąca.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 i zasądzenie na rzecz powódki alimentów od pozwanego H. K. w kwocie po 1.000 zł miesięcznie, płatnych z góry do rąk matki powoda, do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat poczynszy od dnia 1 czerwca 2015 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych tj. w wysokości 2400 zł.

Ewentualnie domagała się uchylecia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Tryb. do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej, z ostrożności procesowej w razie oddalenia apelacji, wniosła o zmianę pkt 3 wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu,

w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł (na podstawie art. 100 zd. 2 kpe) lub w wysokości 1.800 zł (na podstawie art. 100 zd. 1 kp przy zastosowaniu zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja podlegała oddaleniu.

Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej, a z drugiej strony możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego – art. 135 k.r.o. Rodzaj usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokajane, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie tj. odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy.

Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny, leczenia w chorobie), jak i duchowych (kulturalnych), a także środki wychowania według zdolności.

Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, co oznacza że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami.

Te zasady wyżej wskazane Sąd Rejonowy miał na uwadze, czego potwierdzeniem są jego pisemne motywy zawarte w uzasadnieniu wyroku. Zarzut zatem naruszenia przepisu art. 135 k.r.o. jest zatem zasadny.

Z uwagi na uzasadnienie w/w zarzutu w apelacji powódki Sąd Okręgowy pragnie przypomnieć, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba obowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. Zatem możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie utożsamianymi zarobkami – por. uchwała SN z dnia 16.12.1988 r., w sprawie III CZP 91/86, OSNC 1988/4/42. Nietrafny jest także zarzut błędnego ustalenia wysokości zarobków pozwanego, co miało wpływ na wysokość ustalonych zaskarżonym wyrokiem alimentów. Sąd Rejonowy mając do dyspozycji zaświadczenie o zarobkach pozwanego oraz o otrzymywanych przez niego kwartalnych premiach dokonał jedynie uśrednienia kwoty otrzymywanej z tytułu zatrudnienia w danym okresie, która wynosi ok. 4924,83 zł. Nawet gdyby przyjąć, że miesięczne wynagrodzenie pozwanego jest wyższe o 245,26 zł, jak wskazuje apelująca, to i tak okoliczność ta nie miałaby znaczenia dla prawidłowości ustalonych alimentów albowiem kwota 750 zł w całości niniejszej sprawy odpowiada potrzebom małoletniej powódki.

Przy określaniu wysokości alimentów, nie można pomijać także, że pozwany partycypuje w utrzymaniu ośmioletniej córki z poprzedniego związku małżeńskiego na którą płaci alimenty w wysokości 900 zł miesięcznie. Ponadto, jak słusznie zauważa Sąd Rejonowy należy wyważyć potrzeby uczącej się ośmioletniej córki i dziecka w wieku dwóch lat. Ustalone na rzecz powódki alimenty w wysokości 750 zł są adekwatne do potrzeb uprawnionej i możliwości płatniczych pozwanego. Domaganie się alimentów w wyżej kwocie należy ocenić za żądanie zbyt wygórowane. Z tego też względu bez znaczenia dla zapadłego rozstrzygnięcia pozostaje okoliczność, że Sąd Rejonowy ustalając możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego nie wziął okoliczności, że pozwany był właścicielem (...), które sprzedał kuzynowi. Auto to nie stanowiło jednak znacznego składnika majątkowego pozwanego a kwota uzyskana z jego sprzedaży (2.000 zł), nie nasuwa większych wątpliwości. Nie rolą Sąd pierwszej instancji jest weryfikowanie umów jakie pozwany zawarł z osobami trzecimi. Cenę kształtuje rynek a weryfikację transakcji pod kątem obowiązku podatkowego realizują właściwe organy kontroli skarbowej. Okoliczność zbycia auta nie ma istotnego znaczenia dla sytuacji majątkowej pozwanego, który realizuje obowiązek alimentacyjny na bieżąco, a źródłem płatności alimentów jest wynagrodzenie za pracę. Zgłoszone wnioski dowodowe w tym zakresie nie zmierzały do dostarczenia faktów istotnych rozstrzygnięcia

sprawy, jakkolwiek słuszne podnosi apelująca, iż wnioski te winny być formalnie oddalone, jeśli sąd ich nie dopuścił. Uchybienie w tym zakresie nie może jednak podważyć trafnego rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji.

Te wszystkie okoliczności zestawione z potrzebami małoletniej powódki wskazują, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił alimenty na jej rzecz na kwotę 750 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu Okręgowego wysokość obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniej powódki w wieku 2 lat określone na poziomie 1.000 zł są pokaźne. Jeśli dodatkowo przyjąć, że obowiązek alimentacyjny ciąży na obojgu rodzicach, to każdego z nich winna obciążać kwota po 500 zł. Ponieważ istotnie matka dziecka czyni większe starania w zakresie opieki i wychowanie dziecka, które jest przy niej, słusznie Sąd Rejonowy w większym stopniu obciążył pozwanego obowiązkiem alimentacyjnym tj. w kwocie 750 zł. Rozstrzygnięcie to jest sprawiedliwe i nie może być skutecznie podważone zarzutami obrazy prawa materialnego, tj. art. 135 krio i art. 138 krio.

Sąd Okręgowy uznał, iż sąd pierwszej instancji prawidłowo określił płatność zasądzonych alimentów na rzecz małoletniej powódki od dnia 29 czerwca 2015 roku, tj. od dnia wniesienia pozwu. Pełnomocnik apelantki nie wykazał w toku sprawy, ani też w postępowaniu apelacyjnym, że zasadnym jest zasądzenie alimentów z datą wsteczną. Nie wykazał, iż potrzeby małoletniej powódki nie zostały zaspokojone od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia 28 czerwca 2015 r., Należy zaznaczyć, że pozwany na bieżąco realizuje obowiązek alimentacyjny względem córki. Twierdzenie, iż potrzeby małoletniej nie zostały w całości zaspokojone, należało zatem uznać za gołosłowne. Obowiązek alimentacyjny ciąży na obojgu rodzicach.

Nie trzeba tracić z pola widzenia, że matka małoletniej ma również stałe miesięczne dochody. Opóźnienie w przekazaniu alimentów, do którego faktycznie doszło, nie jest w ocenie Sądu drugiej instancji równoznaczne z wykazaniem, iż potrzeby małoletniej nie zostały w tym czasie w całości zaspokojone.

Określona przez Sąd Rejonowy data płatności alimentów do 15 – go każdego miesiąca, nie wymagała korekty. Jakkolwiek powódka wnosila w pozwie, iż domaga się alimentów płatnych do dnia 10 – go każdego miesiąca, jednak nie uzasadniła w żaden sposób żądania zgłoszonego w tym zakresie. Pełnomocnik nie potrafiła również na rozprawie apelacyjnej racjonalnie i przekonująco uzasadnić terminu płatności. Tymczasem dla pozwanego dłuży termin wymagalności każdej raty był istotny z uwagi na opóźnienia w zakresie płatności jego wynagrodzenia. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie istotne jest przede wszystkim to, że pozwany na bieżąco i regularnie realizuje obowiązek alimentacyjny a potrzeby małoletniej na są zaspokajane. Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu naruszenia art. 328 § 2 kpc. Uzasadnienie sądu pierwszej instancji zawiera ustalenia faktyczne i podstawę prawną rozstrzygnięcia. Zaprezentowane motywy pisemne tego uzasadnienia, nawet jeśli uznać, że w zakresie roztrząsania wyników postępowania mogły być bardziej szczegółowe, nie uchylają zaskarżonego wyrok spod kontroli instancyjnej.

Zasadny okazał się zarzut rozliczenia kosztów procesu za pierwszą instancję. Istotnie Sąd winien zastosować zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów art. 100 kpc w zw. art. 99 kpc a wynagrodzenie dla pełnomocnika obliczyć według § 6 pkt 5 rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Podstawa prawna rozliczenia kosztów - art. 98 kpc nie była prawidłowa. Sąd Okręgowy nie podziela jednak metody obliczenia tych kosztów zaprezentowanej przez pełnomocnika apelantki. Łącznie koszty procesu wyniosły 4.800 zł. Powódka przegrała sprawę w 25% i dlatego winny ją obciążać koszty tylko w tym zakresie tj. w wysokości. 1.200 zł. Ponieważ powódka koszty procesu poniosła w kwocie 2.400 zł, to Sąd Okręgowy zasądził jej równicę, podwyższając zasądzone przez sąd pierwszej instancji koszty procesu z kwoty 160 zł do kwoty 1.200 zł, oddalając zażalenie w pozostałym zakresie, jako nieuzasadnione.

Ponieważ apelacja nie jest zasadne, dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc znosząc je wzajemnie między stronami.

Na oryginale właściwe podpisy